Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/2297

20.10.2026

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2026/2297

zo 16. októbra 2026

o monitorovaní dusičnanov a dusitanov v krmivách a o prevencii prítomnosti dusičnanov a dusitanov v niektorých kŕmnych surovinách

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Vedecká skupina pre kontaminanty v potravinovom reťazci (CONTAM) v rámci Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) prijala v roku 2020 posúdenie rizika dusičnanov a dusitanov v krmivách ([1]).

(2) Úrad zistil možné zdravotné riziko pre prežúvavce v súvislosti s prítomnosťou dusičnanov v krmovinách a objemových krmivách a vo výrobkoch z nich. Zdravotné riziko vyplývajúce z expozície dusitanom v prípade hospodárskych a spoločenských zvierat nebolo možné posúdiť, pretože neboli k dispozícii žiadne referenčné body a/alebo odhady expozície.

(3) Úrad okrem iného zistil, že je potrebné mať viac informácií o prítomnosti dusičnanov a dusitanov v krmovinách a objemových krmivách a vo výrobkoch z nich a o prítomnosti dusitanov vo výrobkoch a vedľajších produktoch z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov.

(4) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES ([2]) sa stanovujú maximálne úrovne obsahu dusitanov v kŕmnych surovinách s výnimkou siláže, výrobkov a vedľajších produktov z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov, ako aj v kompletnom krmive.

(5) Poľnohospodári by mali byť vyzývaní k tomu, aby uplatňovali osvedčené postupy na prevenciu prítomnosti vysokých úrovní dusičnanov a dusitanov v krmovinách a objemových krmivách a vo výrobkoch z nich, a prevádzkovateľom krmivárskych podnikov by sa malo odporučiť, aby uplatňovali osvedčené postupy na prevenciu prítomnosti vysokých úrovní dusitanov vo výrobkoch a vedľajších produktoch z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov. Dosiahnuť by sa to mohlo uplatnením zásad stanovených v prílohe k tomuto odporúčaniu.

(6) Preto je vhodné odporučiť monitorovanie dusičnanov a dusitanov v určitých kŕmnych surovinách a stanoviť zásady, ktorými sa má riadiť uplatňovanie osvedčených postupov na prevenciu prítomnosti vysokých úrovní dusičnanov a dusitanov v určitých kŕmnych surovinách,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členským štátom sa za aktívneho zapojenia poľnohospodárov a ďalších prevádzkovateľov krmivárskych podnikov odporúča monitorovať prítomnosť dusičnanov a dusitanov v krmovinách a objemových krmivách a vo výrobkoch z nich a prítomnosť dusitanov vo výrobkoch a vedľajších produktoch z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov.

2. Členským štátom a prevádzkovateľom krmivárskych podnikov sa odporúča, aby úradu poskytli údaje na účely zhromaždenia týchto údajov do jednej databázy v súlade s požiadavkami uvedenými v usmerneniach úradu o štandardnom opise vzorky (SSD) pre potraviny a krmivá a s dodatočnými osobitnými požiadavkami úradu na podávanie správ ([3]).

([1]) Vedecká skupina EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci (CONTAM), 2020. *Scientific Opinion on the risk assessment of nitrate and nitrite in feed* (Vedecké stanovisko k posúdeniu rizika dusičnanov a dusitanov v krmivách). Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2020) 18(11):6290, 110 s., https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6290.

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES zo 7. mája 2002 o nežiadúcich látkach v krmivách pre zvieratá (Ú. v. ES L 140, 30.5.2002, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj).

([3]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.

3. Členským štátom sa odporúča, aby vo svojich navrhovaných opatreniach pre poľnohospodárov a ďalších prevádzkovateľov krmivárskych podnikov na zníženie prítomnosti dusičnanov a dusitanov v krmovinách a objemových krmivách a vo výrobkoch z nich a prítomnosti dusitanov vo výrobkoch a vedľajších produktoch z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov zohľadnili zásady stanovené v prílohe.

V Bruseli 16. októbra 2026

Za Komisiu
Olivér VÁRHELYI
člen Komisie

PRÍLOHA

Zásady prevencie a znižovania prítomnosti dusičnanov a dusitanov v krmivách a znižovania vystavenia zvierat účinkom dusičnanov a dusitanov

1. Mali by sa uplatňovať osvedčené poľnohospodárske postupy, vďaka ktorým by bola úroveň dusičnanov v krmive na čo najnižšej rozumne dosiahnuteľnej úrovni, a to zabezpečením dobrých podmienok na pestovanie a venovaním osobitnej pozornosti hnojeniu dusíkom (bez nadmerného a neskorého hnojenia). Medzi faktory, o ktorých je známe, že spôsobujú hromadenie dusičnanov v rastlinách, patrí sucho, oblačné alebo studené počasie a aplikácia niektorých prípravkov na ochranu rastlín.

2. Úroveň dusičnanov závisí aj od stupňa zrelosti (mladšie rastliny majú zvyčajne vyššie úrovne dusičnanov a ich úroveň s dozrievaním rastlín klesá) a od časti rastliny (väčšina dusičnanov sa nachádza v spodnej časti stopky). Zber úrody krátko pred dosiahnutím zrelosti a zdvihnutie hlavy rezačky tak, aby sa nezbierali spodné časti stopiek, preto znižuje riziko toxicity spôsobenej dusičnanmi.

3. Krmoviny a objemové krmivá s vysokým obsahom dusičnanov sa prednostne zbierajú a skrmujú ako siláž, keďže fermentáciou pri silážovaní krmiva, ak sa vykonáva v dobrých podmienkach, sa znižujú úrovne dusičnanov.

4. Je potrebné zabezpečiť, aby voda, ktorú zvieratá pijú alebo ktorá sa používa na výrobu krmiva, obsahovala nízke úrovne dusičnanov (napr. menej ako 200 mg/l).

5. Je vhodné kontrolovať prítomnosť dusičnanov v krmivách, o ktorých sa vie, že obsahujú vysoké úrovne dusičnanov, a to najmä v poveternostných a/alebo výrobných podmienkach, o ktorých je známe, že spôsobujú vyššie než zvyčajné úrovne dusičnanov. Ak skríning naznačuje možnosť vysokej úrovne dusičnanov, je vhodná kvantitatívna analýza. V prípade veľmi vysokých úrovní dusičnanov (napr. > 4 000 mg/kg krmiva s obsahom vlhkosti 12 %) by sa malo zabrániť tomu, aby sa týmto krmivom kŕmili gravidné zvieratá, a mal by sa obmedziť podiel tohto krmiva v kŕmnej dávke pre iné zvieratá.

6. Vysokým úrovniam dusitanov vo výrobkoch a vedľajších produktoch z cukrovej repy a cukrovej trstiny a z výroby škrobu a alkoholických nápojov by sa malo predchádzať tak, že sa zabráni bakteriálnej infekcii alebo sa táto infekcia zníži. Kŕmne suroviny obsahujúce viac než 200 mg dusitanov vo forme $NaNO_2$ na kilogram (krmiva s obsahom vlhkosti 12 %) by sa na kŕmenie zvierat nemali používať.